

**TÁMOP 3.1.4.
PROJEKT**

ÖKOHETEK AZ ÖKOSULIBAN

Projektszervezők:

Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin

Illyés Gyula Általános és Zeneiskola, Tihany

PROJEKT RÉSZLETES LEÍRÁSA

Téma: ÖKOHETEK AZ ÖKOSULIBAN

Az iskola 2007.június 1-je óta tagja a magyarországi ökoiskola hálózatnak. A településen – Tihanyban – zöld óvoda működik, az iskolába többségében innen érkeznek diákok. Fontos kapcsolódási pont a környezeti nevelés, környezettudatos szemlélet kialakítása a két intézmény pedagógiai célkitűzésében.

Az intézményben, a korábbi években is külön-külön alkalmakkor tartottunk a víz világnapja, a madarak és fák napja kapcsán rendezvényeket, továbbá ÖKO illetve egészségnapot. Ezek mindegyike a tavaszi időszakra esik, ezért összekapcsoljuk egy egységes projektté.

A projekt résztvevői:

- az intézmény részéről: az iskola valamennyi tanulója, tanára
- külső kapcsolatok: Visszhang Óvoda, vendég előadók, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, Tihanyi Bencés Apátság (bencés közösség), Tihany és a környező települések önkormányzatai, Balatonüredi Rendőrkapitányság

A projekt időtartama: 2010. április 22 – 2010. május 14. (22 nap)

A projekt célja: A fenntarthatóságra való neveléshez kötődő iskolai tevékenységek napi szinten való megélése az kisebb (osztály) és nagyobb (intézményi) közösségben, a lakosság és a szülők bevonása minél több tevékenységbe, bekapcsolódás más intézmények környezettudatossághoz kapcsolódó programjaiba.

A megvalósítás szervezeti keretei:

Szaktárgyi órák

Tanórán kívüli foglalkozások

Iskolai szabadidős foglalkozások

Iskolán kívüli foglalkozások

Könyvtári foglalkozás – kutatómunka

Otthoni munka – szülők, lakosság bevonásával

A projekt felépítése:

ÖKO HETEK AZ ÖKOSULIBAN							
1. hét	április	19.	Előkészítés	Kapcsolatfelvétel – külső kapcsolatok			
		20.		Nyilvánosság biztosítása			
		21.		Intézményi dolgozók tájékoztatása			
		22.	Nyitónap	Diákok tájékoztatása a projektről, figyelemfelhívás Szemétszedés a Föld Napján			
		23.		Iskolai elem és használt kisgép-gyűjtő verseny meghirdetése			
		24.	szombat				
		25.	vasárnap				
2. hét		26.		Papírgyűjtés, elemgyűjtés	Madár-gyűrűzés Közlekedj környezettudatosan!	Tantárgytömb 7. osztály: energia-gazdálkodás	
		27.			Anyák-napi ajándékkészítés		
		28.			Részvétel az erdei óvoda programban		
		29.			Megfigyelési szempontok kiadása az osztálykirándulásokhoz.		
		30.					
	május	1.	szombat				
		2.	vasárnap				
3. hét		3.		Ökológiai lábnyom kiszámítása 4-8. oszt.	Papír- és elemgyűjtés eredmény-hirdetése		
		4.			Odú-telepítés		
		5.			„Te mit teszel a lakóhelyedért?” pályázat meghirdetése		
		6.			Erdei isk. 8. o.		
		7.					
		8.	szombat				
		9.	vasárnap				
	4. hét		10.		ÖKO-NAP		
		11.		Nádkunyhóépítés az udvaron		„Te mit teszel a lakóhelyedért?” pályamunkák elkészítése	
		12.		„Környezettudatos háztartás”			
		13.		Szelektív hulladékgyűjtés modellezése, hulladéksziget felkeresése			
		14.		Madarak és fák napja			
		15.					
		16.					

1. hét

Előkészítés

Projekt ütemterv elkészítése, közzététele.

Plakátkészítés, nyomdai munkálatok megrendelése, plakátok kifüggesztése. Hirdetések megjelentetése a helyi kábeltelevízióban (gyűjtési akciók).

Kapcsolódó dokumentum: projektterv, plakát, hirdetések nyomtatott változata, Tihanyi Visszhang című havilap márciusi száma.

Felelős: Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin

Kapcsolatfelvétel az ÖKOHETEK külső résztvevőivel, időpontok, témák egyeztetése. Regisztráció az elemgyűjtési versenyre, kapcsolatfelvétel a tisztapapírt átvevő hulladékkezelővel.

Felelős: Dr. Nagyné Járvás Katalin, Takácsné Csóka Gabriella (papírgyűjtés)

Pedagógusok tájékoztatása az ÖKOHETEK eseményei, feladatai kapcsán, ötletgyűjtés az egyes események lebonyolításához.

Kapcsolódó dokumentum: Jelenléti ív

Felelős: Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin

Helyszín: tanári

Megvalósítás

A diákok tájékoztatást kapnak az elkövetkező hetek eseményeiről – valamennyi tanuló érintett. Felhívjuk a figyelmüket arra, hogy az iskola épületében több helyen a környezettudatossággal kapcsolatos információkat, eszközöket helyezünk el. Ezeket figyeljék, jegyezzék meg, mert szerepük lesz az ÖKONAPI vetélkedőben. Pl:

Helyszín: Az iskola aulája

Kapcsolódó dokumentum: kihelyezett piktogramok nyomtatott változata

Felelős: Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin

A Föld Napján a felső tagozatos diákok osztályonként egy-egy területet tisztítanak meg. A **szemétszedést** balesetvédelmi oktatás előzi meg. A kesztyűket és a zsákokat a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság biztosítja. A programot összehangoljuk a „Tihany Turizmusáért Egyesülettel”, akik április 24-re szervezik a lakossági szemétszedési akciót.

Iskolai **hasznátelelem- és használt kisgépgyűjtő-verseny** meghirdetése. Az intézményben folyamatosan gyűjtjük a hasznátelemeket, de egy-egy ilyen verseny alkalmat ad a szélesebb körű gyűjtőmunkára is – pl. a szülők munkahelyükön gyűjtik be a hasznátelemeket illetve azok a családok, ahol nincs iskoláskorú gyermek, elküldik a diákokkal az összegyűjtött veszélyes hulladékot. A verseny meghirdetése alkalom arra is, hogy sokadszorra is tudatosítsuk a gyerekekben, hogy egyetlen eldobott elem is több köbméter hulladékot tehet ártalmassá. Az eredményhirdetés a 3. hét programjában szerepel.

Felelős: Dr. Nagyné Járvás Katalin

Helyszín:

aula

2. hét

Az első, második és harmadik osztályosok **madárgyűűzésen** vehetnek részt tanórán kívüli foglalkozás keretében. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park szakemberei a Külső-tó partján felállított madárvártánál fogadják a gyerekeket. A gyűűzés céljáról mesélnek, bemutatják a szakmai „fortélyokat” és a fajmeghatározás módjáról is szó esik.

Felelős: Juhos Anna, Szalontai Krisztina, Dr. Nagyné Járvás Katalin

Külső kapcsolat: Dr. Nagy Lajos (BFNPI)

Helyszín: Tihany, Külső-tó

„Közlekedj környezettudatosan!” – A biztonságos közlekedés mellett a környezettudatos közlekedési módok is hangsúlyt kapnak az iskolában rendezett közlekedési vetélkedőn. A kerékpáros és gyalogos közlekedés előnyeinek és a kapcsolódó közlekedési szabályok ismeretének fontosságán túl szó esik a kulturált segédmotorkerékpár-használatról, a környezettudatos gépjárműhasználatról is. A vetélkedő elméleti és gyakorlati részből áll és a Balatonfüredi Rendőrkapitányság szakemberei tartják.

Felelős: Bertha Mihályné

Külső kapcsolat: Nyíri Károly, Szekeres Kornél (Balatonfüredi RK)

Helyszín: aula (előadás), sportpálya (kerékpáros akadálypálya)

Tantárgytömbösítés keretében tanulja a hetedik osztály a következő tantárgyakat: Biológia, ÖKO, kémia, földrajz, fizika. Az ÖKOHETEK keretében az energia témakörét dolgozták fel a diákok az így szervezett órákon. Tanítási órák témái: Biológia – A víz, a nap, a szél az élőlények életében / ÖKO – A nap-, szél- vízenergia modellezése/Kémia – Energiahordozók, energiatakarékosság / Földrajz – Olaszország lehetőségei az energiagazdálkodásra természeti adottságai alapján / Fizika – Energia, energiamegmaradás. Demonstrációs eszközeink lehetőséget nyújtanak a megújuló energiaforrások modellezésére:

Az ÖKOHETEK időszaka egybeesik az anyáknapjával. Az **ajándékkészítésnél** is kérjük az osztályfőnököket, hogy igyekezzenek természetes anyagokat felhasználva, a diákok által készített tárgyakkal meglepni az édesanyjukat. (A képen látható harmadikosok textil bevásárlótáskát készítettek, hogy a mamák ne eldobható nejlontáskát használjanak a bevásárláskor. A mintákat növényi alapú textílfestékekkel vitték fel.)

Felelősök: osztályfőnökök

Helyszín: osztályterem

Az iskolai **papírgyűjtés** már hagyománnyá vált a településen és a bejáró diákok lakókörnyezetében egyaránt. A szülők és a lakosság folyamatosan gyűjtik és kötegelik a tiszta papírt, majd a papírgyűjtés meghirdetésekor behozzák, vagy az iskolásokkal beküldik az intézménybe. Az őszi gyűjtés bevételét mindig a Diákönkormányzat rendezvényeire fordítjuk, míg a tavaszi az osztályok közös kasszáját gyarapítja, így felhasználható az osztálykiránduláson is. Úgy, mint az elemgyűjtésnél, itt is hangsúlyozzuk a környezettudatosságot, hogy ezzel fákat, erdőket menthetünk meg a kipusztulástól.

Felelős: Takácsné Csóka Gabriella (DÖK munkáját segítő pedagógus)

Külső kapcsolat: Hulladékudvar (Veszprém)

Helyszín: Alagsor

Azok az osztályok, ahol a tantárgyak között szerepel az informatika, számítógép segítségével meghatározzák egyénileg, ki-ki a saját maga **ökológiai lábnyomát**. A feladat összekapcsolódik a böngésző használatával, kalkulátor használatával, kulcsszavas kereséssel. A fogalom meghatározása, következtetések levonása csoportosan kooperatív technikával történik.

Felelős: Dr. Nagyné Járvás Katalin

Web: <http://tavoktatas.kovet.hu/okolabnyom.html>

Helyszín: informatika tanterem

Ebben a tanévben kerülhet sor először arra, hogy a hozzánk beíratott nagycsoportos óvodásokkal, a leendő elsősökkel több napos közös programon, **erdei óvodában** vesz részt az a tanító, aki szeptemberben fogadja őket. A gyerekek ZÖLD ÓVODÁBÓL érkeznek az ÖKOISKOLÁBA. Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését szolgálja ez a kezdeményezés, ráadásul az ismerkedés iskolán kívül, oldottabb környezetben zajlik.

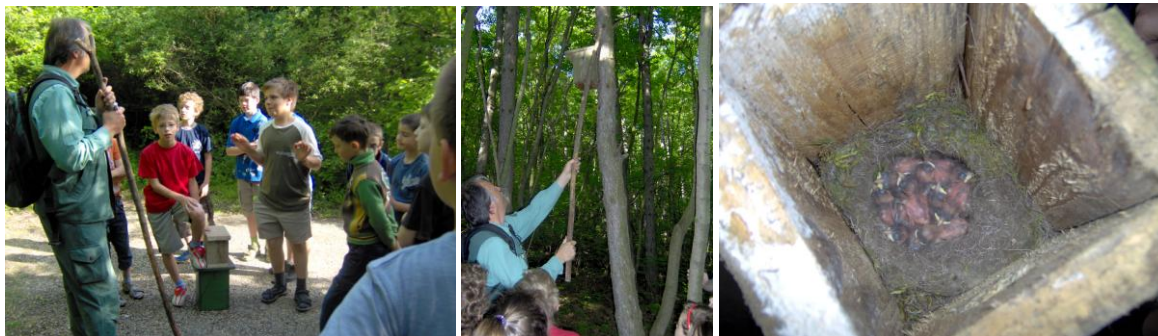
Felelős: Gfelnerné Kasza Zsuzsanna

Külső kapcsolat: Süténé Márkus Mária (Visszhang Óvoda, Tihany)

Helyszín: Erdei iskola, Tihany (BFNPI)

3. hét

Az 1. 2. és 3. osztály rendhagyó környezetóra keretében a közelben lévő madárodú - telepre látogathat el. Mindegyik osztály szakember segítségével elhelyez egy odút és fészkelési időszak lévén arra is mód nyílik, hogy a lakott odúban csivitelő fiókákat megfigyelhessék. Lehetőség van arra, hogy az osztályok néhány odút a jövőben „örökbe fogadjanak”, ellenőrizték és karbantartsák azokat.

Felelős: Karácsonyi Éva, Gfellerné Kasza Zsuzsanna, Takácsné Csóka Gabriella, Dr. Nagyné Járvás Katalin

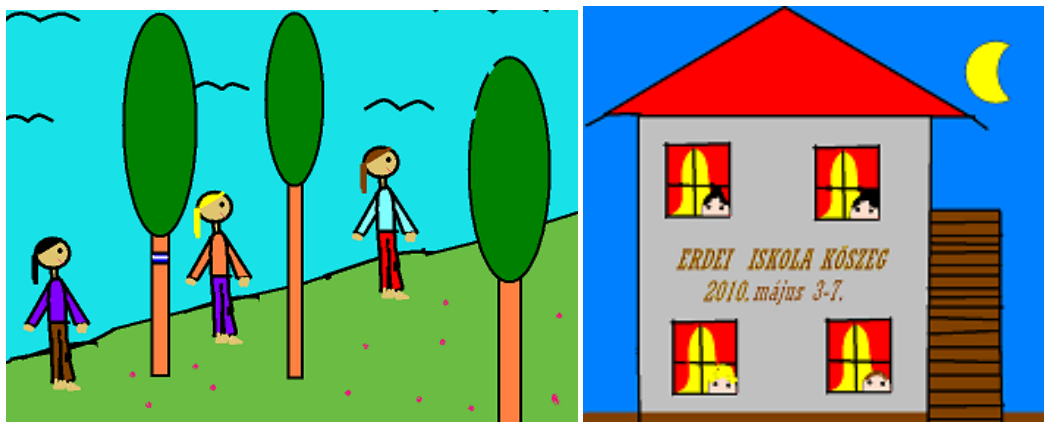
Külső kapcsolat: Dr. Nagy Lajos (BFNPI)

Helyszín: Tihany, Cserhegy – Geofizikai Obszervatórium

Iskolánkban hagyomány, hogy a negyedik osztályosok 1 hetes, a nyolcadikosok három napos **erdei iskola** programon vesznek részt. A negyedikeseket az osztálytanítón kívül a leendő felsős osztályfőnök kíséri el. Kitűnő alkalom ez az alsó- és felsőtagozat közti átmenet megkönnyítésére. Mindennapjaik a zöldben, természetes környezetben zajlanak, szakemberek előadásait hallgatják, rendhagyó órákon vehetnek részt. Mindig meghatározó élmény diákjaink számára ez a program. Nem véletlen, hogy a nyolcadikosok az idén visszatérnek a négy évvel korábbi erdei iskola helyszínére, kísérő tanárnak egykori tanítójukat kérik fel.

Felelősök: Torma Kálmánné (Of. 4. o.), Mészáros Piroska (leendő of.), Dr. Tátrai Parragi Eleonóra (Of. 8.o.), Karácsonyi Éva (volt of.)

Helyszín: Kőszeg, Bakonybél

Negyedik osztályosok rajzai

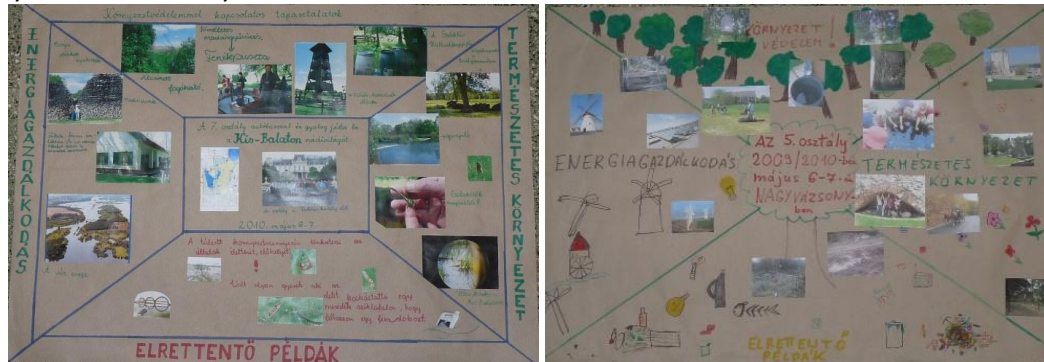
A többi osztály egy illetve két napos **tanulmányi kirándulása** is erre az időszakra esik. Az előző héten megkapják azokat a megfigyelési szempontokat, ami alapján a 4. héten, a kirándulásról visszaérkezve el kell készíteniük egy posztert. Ezek a szempontok:

Gyűjtsd össze, hogy a kirándulás során hol láttál példát

- ☼ természetes környezetre
- ☼ elrettentő (nem követendő) esetre
- ☼ környezetvédelemre
- ☼ energiagazdálkodásra

Felelősök: Bertha Mihályné, Osztályfőnökök, kísérő pedagógusok

Helyszínek: Külső helyszínek

A környező iskolák, települések is törekszenek a környezettudatosságra nevelésre. Célszerű összefogva, a közös ügy érdekében együttműködve tevékenykedni. A Lóczy Lajos Gimnáziumot Balatonfüreden sok diákunk választja továbbtanulási célul. Az általuk meghirdetett „**Te mit teszel a lakóhelyedért?**” versenyre is szívesen delegálunk tanulókat. A verseny meghirdetése után csapatokat alakítunk, megbeszéljük ötleteinket, majd a pályamunkák közös elkészítésére a 4. héten nyílik lehetőség.

Felelősök: Bertha Mihályné, Szalontai Krisztina

Helyszínek: Könyvtár, aula

4. hét

ÖKOISKOLA lévén minden évben **ÖKONAP**ot szervezünk. A rendelkezésre álló időkeret miatt az első két órát megtartjuk, majd ezt követően veszi kezdetét a program a következő bontásban:

1-3. osztály: montázs készítése a projektzáróhoz. (Lásd később.)

4. osztály: Vers József természetvédelmi őr(BFNPI) interaktív előadását hallgatja meg

5. osztály: A tihanyi bencés szerzetesek aszófői fűszerkertjében tesznek látogatást Gellért Atya (Bencés Apátság Tihany) vezetésével

6. osztály: Látogatást tesznek a Balatoni Limnológiai Kutatóintézetben és Dr. Tóth Viktor interaktív előadását hallgatják meg a vízről.

7. osztály: A DRV Balatonfüredi Szennyvíztelepén tesznek üzemlátogatást.

8. osztály: A Csalán Környezetvédelmi Egyesület globális felmelegedésről szóló előadását hallgatják meg.

Az előadásokat követően az aulában vegyes csapatokba szerveződve vetélkedőn vesznek részt a gyerekek a hallottak alapján. Az iskola konyhája a csapatokat egészséges ropogtatni valókkal látja el (uborka, sárgarépa, paradicsom, karalábé, dió, retek, paprika), a nyeremények ÖKO füzet, ÖKO írószerek, cserepes növény.

Felelősök: Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin, osztályfőnökök

Külső kapcsolatok: BFNPI, MTA BLKI, DRV, Bencés Apátság, Csalán K.E.

Helyszínek: Iskola, külső helyszínek

Az iskolaudvar szépítése, praktikus eszközökkel való bővítése régi vágya a napközis nevelőnek. A projekt keretében szülői összefogással egy nádkunyhó építése valósulhat meg, ami azon kívül, hogy nagyszerű búvóhely és árnyat ad, természetes anyag felhasználásával készül.

Felelős: Juhos Anna

Helyszín: Iskolaudvar

Az iskolában a műanyag hulladékok különválasztására és a **PET palackok zsugorításával** a hulladék térfogatának jelentős csökkentésére neveljük a gyerekeket. A mechanikus zsugorító használata nagy népszerűségnek örvend a diákok körében, jutalomnak tekintik, ha zsugoríthatnak. Az ÖKOHETEK időszakára beosztjuk az osztályokat, hogy ki mely napokon felel a feladatért. A keletkező műanyag hulladékot végül együtt visszük el a legközelebbi hulladékszigetre. Fontos elmondani a gyerekeknek, hogy a településen ugyan nem tudja megoldani a hulladékszállító cég a külön gyűjtött anyagok külön járművel történő elszállítását, de a lerakást követően kézi erővel megtörténik a szétválasztás – ebben gazdaságilag érdekelt a szállító cég. Sokan emiatt szkeptikusak a szelektív hulladékgyűjtést illetően. Célunk a gyerekeken keresztül elérni és meggyőzni a szülőket. A tanítási órákon minden osztályhoz eljut a **szelektív hulladékgyűjtés** modellezésére szolgáló interaktív társasjáték

Felelős: Dr. Nagyné Járvás Katalin, tanítók, Mészáros Piroska

Helyszín: Tanterem, aula, hulladéksziget – Csokonai utca

Készítették: Bertha Mihályné és Dr. Nagyné Járvás Katalin

A lakosság megszólítására a program során több ponton is törekszünk. A **„Környezettudatos háztartás”** című előadással a háziasszonyokat igyekszünk bevonni a projektbe. Az előadást a Csalán Környezetvédelmi Egyesület tartja. Tantestületünkben is jellemző a természetes anyagok használata a háztartásban, a pedagógusok többsége pl. mosódióval mos, esővízzel öntöz.

Felelősök: Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin

Helyszín: 5. osztály tanterme

Az ÖKOHETEK utolsó eseménye a **Madarak és fák napja**. Az első két óra megtartását követően a rendezvény az iskolai arborétum átadásával kezdődik. A búcsúzó nyolcadikosok közel húsz éve fát ültetnek az udvaron. Szeretnénk, ha a fák árnyékában játszó diákok egy információs tábla alapján be tudnák azonosítani az udvar „lakóit”, megtanulnák a nevüket. A tábla tartalmazná azt is, hogy melyik osztály ültette az egyes fákat – így egy-egy osztálytalálkozó kiindulópontja lehet a későbbiekben. A projekt alatt a háttérben folyik az eseményért felelős pedagógusok munkája: fajmeghatározás, tematikus térkép elkészítése, kapcsolatfelvétel a nyomdával és az asztalossal)

Ezt követően a nyolcadikosok elültetik emlékfájukat, majd az osztályok négy nagy csoportra osztva a félszigeten kirándulnak, a kirándulás során a jeles naphoz kapcsolódó tesztkérdésekre válaszolnak.

Felelősök: Bertha Mihályné, Dr. Nagyné Járvás Katalin

Helyszín: Iskolaudvar

Projektzáró esemény

Az ÖKONAPON az 1-3. osztályosok két nagy (A0 méretű) montázst készítettek, előkészítve a projektzárót. Az egyik képen egy városrészlet látható szürke, füstös épületekkel, villanypóznákkal, fény-, füst- és zajszennyezésre utaló jelekkel. A másik képen olyan lakókörnyezetet látunk, ahol a természet közelsége is érzékelhető, sok a zöld növény, kevés a

Készítették: Bertha Mihályné és Dr. Nagyné Járvás Katalin

jármű. A gyerekek a 4. hét folyamán osztályonként sablon alapján elkészítik a saját madarukat. Ezt a madarat arra a nagy képre kell felragasztani, ahol ők 30 év múlva elképzelik a jövőjüket, beleértve az életmódjukat is. „Tudok-e környezettudatosan élni?”

A projekt értékelése:

A projekt folyamán rendszeresen tartottunk tantestületi megbeszéléseket, ahol egyeztettünk a pedagógusokkal, tapasztalatokat, ötleteket, esetleges változtatásokat beszéltünk meg.

A projekt ideje alatt vettük fel a kapcsolatot Jankovits Csillával, aki a Magyar Fejlesztési Bank jóvoltából tart kisgyerekeknek előadást. Intézményünkben az ÖKOHETEK keretein túl, a negyedikeseknek tartott rendhagyó természetismeret órát a megújuló energiaforrásokról. és a környezetvédelemről.

A helyi média rendszeresen tájékoztatást adott az iskolában folyó eseményekről, cikk, képriport jelent meg a Tihanyi Visszhang című havilapban és a a Dunántúli Napló című megyei napilapban is.

Az ÖKOHETEK alatt meghirdetett versenyek hatékonyak voltak. Öt nap alatt több mint 9 tonna papírt, közel 100 kg használatos gyűjtöttek a diákok. Két elsős kisdíjak bekerült országos szinten az első 100 legtöbb elemet gyűjtő tanuló közé.

A „Te mit teszel a lakóhelyedért?” versenyen az induló öt csapatból egy első, a másik négy holtversenyben harmadik helyezést ért el.

Több olyan szülő is érdeklődött, aki nem tudott eljönni a számukra szervezett előadásra, hogy hogyan juthatna információhoz a környezettudatos háztartás kapcsán.

A gyerekek naponta kérdezték, hogy ma mit csinálunk, milyen program lesz?

Elindult egy folyamat, meg kell ragadnunk a pillanatot, hogy fenntartsuk az érdeklődést és valóban környezettudatos diákok kerülhessenek ki iskolánk padjaiból.

Tihany, 2010. május 31.

Bertha Mihályné és Dr. Nagyné Járvás Katalin
projektfelelősök